

Світлана Галицька,

науковий співробітник, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7902-8580>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: galizkaya@nbuv.gov.ua

Наталія Орешина,

молодший науковий співробітник, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0432-5166>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: n.oreshina@gmail.com

Актуалізація рубрик тематичного навігатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

У статті розглядаються питання удосконалення лінгвістичних засобів пошукової системи бібліотеки. Наголошується на важливості актуалізації власної класифікаційної системи бібліотеки, що дає змогу реалізувати предметний доступ до ресурсів бібліотечного фонду через онлайн-інтерфейс електронного каталогу. З'ясовано, що «Скорочений варіант Рубрикатора НБУВ для наукової бібліотеки» є важливим елементом бібліотечно-інформаційної системи, який підносить ефективність роботи користувачів, забезпечує високий рівень використання фондів бібліотеки, релевантність отриманого результату інтелектуального пошуку.

К л ю ч о в і с л о в а: скорочений варіант Рубрикатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, електронний каталог, тематичний навігатор, алфавітно-предметний покажчик, предметний пошук.

Актуальність проблеми. Завдання сучасної бібліотеки, у першу чергу наукової – забезпечити ефективне використання власного інформаційного ресурсу, що передбачає, зокрема, надання інтелектуального доступу до електронного каталогу бібліотеки, ефективну навігацію у масивах документованих знань, які охоплюють усе різноманіття накопичених інтелектуальних, духовно-культурних надбань людства, уможливлення швидкого і зручного пошуку потрібної інформації, максимально повної, точної, релевантної відповіді на будь-який тематичний запит.

Нині зростає значення лінгвістичних засобів тематичного пошуку, які застосовуються для орієнтування на бібліотечних сайтах. Основні засоби навігації мають надавати користувачу широкий спектр можливостей усвідомленого пошуку джерел інформації доцільним, оптимальним і найзручнішим для нього способом: за бібліотечною ієрархією, предметними рубриками, ключовими словами, окремими елементами бібліографічних записів документів, комплексом різних пошукових елементів тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основною створення і ефективного функціонування

тематичного навігатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, розробленого відділами комплексного опрацювання документів та інформаційно-комунікаційних технологій НБУВ, є база даних «Скорочений варіант Рубрикатора НБУВ для наукової бібліотеки», призначена для систематизації документів, організації систематичних каталогів, картотек, баз даних спеціалізованих відділів бібліотеки тощо.

Саме у цій базі формується лінгвістичне забезпечення тематичного навігатора – сукупність інформаційних мов, словникових баз даних, лінгвістичних процесів, засобів ведення і використання словників, що задіяні у пошуковій системі бібліотеки [2, с. 54], саме ця база визначає склад і параметри кожного елемента лінгвістичного забезпечення. Комплекс різноманітних лінгвістичних засобів визначає пошукові можливості автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи та якість пошуку. «Від бібліотекарів та їх вміння застосовувати семантичні бібліотечні інструменти, – наголошує К. В. Лобузін, – буде залежати ефективний доступ до знань, тільки фахівці зможуть спрямовувати користувачів у методах, які забезпечують найбільш задовільні ре-

зультати пошуку» [3, с. 64]. Виконання систематизаторами традиційних робочих процесів (систематизація документів, ведення каталогу) в електронному середовищі, яке вимагає уваги, точності та ретельності під час заповнення баз даних, є вагомим внеском у вирішення комплексного завдання забезпечення якості інформаційно-пошукової системи бібліотеки.

Лінгвістичні засоби здатні забезпечити багатоаспектний інтелектуальний пошук в електронному каталозі бібліотеки, але вони потребують постійної актуалізації, удосконалення своїх параметрів: складу, структури, тематичного наповнення. Саме постійне удосконалення сукупності лінгвістичних пошукових засобів створює оптимальні умови для організації вільного доступу до документних масивів бібліотеки, ефективного використання її інформаційного потенціалу і, відповідно, максимально повного задоволення запитів користувачів.

Основним елементом скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ є рубрика (класифікаційний поділ), оснащена методичним апаратом і необхідними навігаційними інструментами, серед яких – класифікаційні індекси і заголовки рубрик УДК (рис. 1), що визначають повний або частковий збіг змісту рубрик двох класифікацій і забезпечують взаємозв'язок між різними класифікаційними системами, адже практика бібліографічної та науково-інформаційної діяльності наполегливо вимагає переходу від однієї мови до іншої, використання індексів і рубрикаційних заголовків одних систем у рамках інших систем з іншими мовами [1, с. 19]. Наявність індексів і заголовків рубрик УДК в описі рубрики створює додаткові умови для реалізації інтелектуального пошуку в електронному каталозі бібліотеки. Ефективність пошуку підвищується завдяки інтеграції двох незалежних класифікацій, що ґрунтується на зіставленні класифікаційних рядів і визначенні семантичних зв'язків понять.

Тематичний навігатор НБУВ надає відомості про кількість документів, зібраних під певною рубрикою (книжкові видання, періодика, реферативна інформація). Їх велика кількість свідчить про необхідність подальшої деталізації рубрики скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ з відповідним ретельним опрацюванням кожної підрубрики. Глибина деталізації рубрик не обмежується. Нашими фахівцями вже деталізовано деякі рубрики розділів і підрозділів: «397 Інформаційна та обчислювальна техніка», «Т3 Історія», зокрема

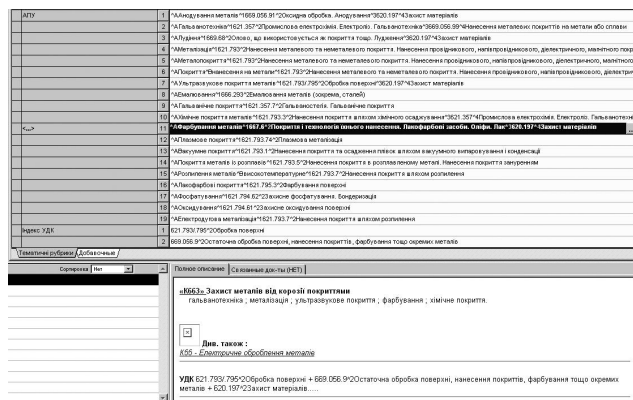

Рис. 1. Рубрика «К663 Захист металів від корозії покриттями»

«Т3(4УКР) Історія України», «Х8(4УКР) Держава і право України» тощо.

Наприклад, підрозділ «Т3(4УКР) Історія України» у скороченому варіанті Рубрикатора НБУВ, виданого 2016 р., налічував 50 рубрик. Після доопрацювання він тепер містить 105 рубрик і підрубрик. Зокрема, підрубрика «Т3(4УКР)41 Українські землі (VI–XVI ст.)», яка мала у скороченому варіанті Рубрикатора НБУВ одну підрубрику, набула такого вигляду:

- Т3(4УКР)41 Українські землі (VI–XII ст.)*
- Т3(4УКР)414 Давньоруська держава – Київська Русь*
- Т3(4УКР)414,011 Документальні джерела*
- Т3(4УКР)414,011.1 «Руська правда»*
- Т3(4УКР)414,012 Літописи*
- Т3(4УКР)414,019.1 Історичний фольклор. Пам'ятки літератури*
- Т3(4УКР)414,019.11 «Слово о полку Ігоревім»*
- Т3(4УКР)414,019.2 Релігійні тексти*
- Т3(4УКР)414,021 «Повість минулих літ»*
- Т3(4УКР)414-08 Історичне значення прийняття християнства*
- Т3(4УКР)414-2 Соціально-економічні відносини*
- Т3(4УКР)414-22 Давньоруські міста і поселення*
- Т3(4УКР)414-4 Соціально-економічні рухи та боротьба*
- Т3(4УКР)414-5 Політичний устрій*
- Т3(4УКР)414-53 Державна влада і управління*
- Т3(4УКР)414-54 Збройні сили*
- Т3(4УКР)414-55 Політична роль церкви*
- Т3(4УКР)414-6 Міжнародні відносини. Зовнішня політика*
- Т3(4УКР)414-64 Відносини з окремими державами*
- Т3(4УКР)414-64.В Відносини з Візантією*
- Т3(4УКР)414-68 Війни*
- Т3(4УКР)414-8 Персоналії*

Автоматично відбуваються зміни у підрубриці тематичного навігатора НБУВ «Українські землі (VI–XVI ст.)» (рис. 2).

Під час деталізації рубрики скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ обов'язково отримують відповідні індекси УДК:

- Т3(4УКР)414-4 Соціально-економічні рухи та боротьба 94(477):323.1]»05/11» Історія національного руху в Україні VI–XII ст.*

- **УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ (VI–XII СТ.)**
 - **ДАВНЬОРУСЬКА ДЕРЖАВА — КИЇВСЬКА РУСЬ**
 - **ДОКУМЕНТАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА**
 - "РУСЬКА ПРАВДА"
 - **ЛІТОПИСИ**
 - **ІСТОРИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР. ПАМ'ЯТКИ ЛІТЕРАТУРИ**
 - "СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВИМ"
 - **РЕЛІГІЙНІ ТЕКСТИ**
 - "ПОВІСТЬ МИНУЛИХ ЛІТ"
 - **ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ ХРИСТІАНСТВА**
 - **СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**
 - **ДАВНЬОРУСЬКІ МІСТА І ПОСЕЛЕННЯ**
 - **СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ РУХИ ТА БОРОТЬБА**
 - **ПОЛІТИЧНИЙ УСТРІЙ**
 - **ДЕРЖАВНА ВЛАДА І УПРАВЛІННЯ**
 - **ЗБРОЙНІ СИЛИ**
 - **ПОЛІТИЧНА РОЛЬ ЦЕРКВИ**
 - **МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА**
 - **ВІДНОСИНИ З ОКРЕМИМИ ДЕРЖАВАМИ**
 - **ВІДНОСИНИ З ВІЗАНТІЄЮ**
 - **ВІЙНИ**
 - **ПЕРСОНАЛІЇ**

Рис. 2. Деталізація рубрики навігатора «Українські землі (VI–XVI ст.)»

94(477):325.8]»05/11» Рух за незалежність в Україні VI–XII ст.

Крім того, рубрики оснащуються відповідним методичним апаратом (методичні вказівки, додаткові заголовки, посилання):

3970.40 Захист інформації

Під індексом 3970.40 збирається література загального характеру з питань захисту інформації та комп'ютерної безпеки.

Література з окремих питань захисту інформації та комп'ютерної безпеки збирається під рубриками підрозділу 397 відповідно до призначених систем мереж, комп'ютерів.

Інформаційна безпека ; захист системи ; комп'ютерна безпека.

Безпека комп'ютерних мереж див. 3970.31-016.8.

Захист баз даних див. 3970.61-016.8

УДК 004.056.5 Захист

Терміни алфавітно-предметного покажчика (АПП) до певної рубрики також отримують індекси УДК. Наприклад, терміни покажчика для рубрики «3970.40 Захист інформації»:

Захисні системи

004.056.52 Обмежений доступ

Комп'ютерні віруси

004.056.57 Захист від комп'ютерних вірусів

Криптографія

003.26 Секретні системи письма. Тайнопис. Криптографія

004.056.55 Шифрування

Як правило, рубрика скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ містить терміни алфавітно-предметного покажчика, які пояснюють її зміст, у т. ч. з урахуванням аспектів конкретної теми. Уточнення тематичного наповнення рубрик створює додаткові точки доступу до інформації, сприяє розширенню рамок тематичного пошуку в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі наукової бібліотеки.

Згідно з тематикою надходжень АПП постійно поповнюється: додаються терміни з відповідними індексами УДК, які уточнюють змістове наповнення рубрик, окреслюються нові, зокрема пріоритетні, напрями наукових досліджень і технологій тощо.

Так, рубрика «П212 Зернові культури» (633.1 Хлібні злаки. Зернові культури) поступово наповнюється назвами окремих культур (з відповідними індексами УДК), документи з вирощування яких постійно надходять до бібліотеки (рис. 3).

№	Значення
1	*АГричя*1633.12*2Грича. Fagopyrum
2	*АЖито*1633.14*2Жито. Secale cereale
3	*АЗернові культури*1633.11*2Хлібні злаки. Зернові культури
4	*АКукурудза*1633.19*2Мас. Кукурудза. Zea mays. Кукурудза цукрова*3635.67*4Кукурудза цукрова (мас). Zea mays (сортена), Zea mays saccharata
5	*АОвес*1633.13*2Овес посний. Avena sativa
6	*АПшениця*1633.11*2Пшениця. Triticum
7	*АПшениця*Возиме*1633.11*324**2Озиме пшениця
8	*АПшениця*Ярова*1633.11*321**2Ярова пшениця
9	*АПросо*1633.17*2Просо. Sorgho. Sorghum
10	*АРябизь*1633.16*2Рябизь. Hordeum sativum
11	*АЧумизь*1633.19*2Малі злакові і зернові культури
12	*АСорго*1633.17*2Просо. Sorgho. Sorghum
13	*АРис*1633.18*2Рис. Oryza
14	*АТрипикале*1633.19*2Малі злакові і зернові культури
1	633.11*2Хлібні злаки. Зернові культури
АП212	Зернові культури

Рис. 3. Терміни АПП до рубрики «П212 Зернові культури» (633.1 Хлібні злаки. Зернові культури)

Використання переліку термінів АПП у певній рубриці прискорює опрацювання документів одночасно за двома класифікаційними схемами. Крім того, терміни АПП разом з додатковими заголовками окреслюють напрями подальшої деталізації рубрики.

Скористаємося тематичним навігатором для визначення кількості наявних документів з питань вирощування зернових культур:

- книжкові видання – 2038;
- періодичні видання – 215;
- реферативна інформація – 2057.

Вказану кількість документів бажано розподілити за тематикою. У зв'язку з тим, що серед надходжень переважають документи, які присвячені питанням вирощування пшениці, виокремимо їх у рубрику «П212.1 Пшениця» (рис. 4).

Називання елемента	№	Значення
АПУ	1	*АПшениця*Возиме*1633.11*324**2Озиме пшениця
	2	*АПшениця*Ярова*1633.11*321**2Ярова пшениця
	3	*АПшениця*Варотехніка*1633.11.631.5*2Апротехніка пшениці
	4	*АПшениця*Вселекція*1633.11.631.527*2Вселекція пшениці
	5	*АПшениця*Генетика*1633.11.631.527*2Генетика пшениці
<...>	6	*АПшениця*Види*1633.11*2Генетика пшениці. Triticum aestivum
Індекс УДК	1	633.11*2Пшениця. Triticum
Класифікаційний індекс, заголовок рубрики		*АП212.1*Пшениця

Рис. 4. Рубрика «П212.1 Пшениця» (633.11 Пшениця. Triticum)

Заповнюємо поле «Індекс УДК»: «633.11 Пшениця. Triticum». Це рубрика, яка повністю

відповідає рубриці «П212.1 Пшениця». Для заповнення полів АПП використано поняття «пшениця озима» і «пшениця ярова», які раніше знаходилися у рубриці «П212 Зернові культури» (633.1 Хлібні злаки. Зернові культури), а також внесено терміни з агротехніки, селекції та генетики пшениці з утвореними індексами УДК.

У деяких випадках, з метою уніфікації індексів, актуальним є фіксування за допомогою відповідних термінів АПП в описі рубрики ухвалених класифікаційних рішень. Саме такі індекси надаватимуться новим документам відповідної тематики при подальшому опрацюванні. Наприклад,

008:316.346.32-053.6 Молодіжна культура
94(477:37-11):327]»05/11» Історія відносин України VI-XII ст. з Візантією

004.087:37.091.64 Електронні навчальні посібники
323.15(100)(=161.2) Закордонне українство
323.113(=161.2) Закордонні українці

З наповненням рубрик скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ термінами з відповідними індексами УДК, які найчастіше зустрічаються під час аналітико-синтетичного опрацювання надходжень, у тематичному навігаторі автоматично поповнюються переліки понять, зібраних під його рубриками, а також формуються переліки відповідних індексів УДК (рис. 5). Таке уточнення (конкретизація) змісту рубрик, безумовно, є корисним для користувачів, незнайомих з бібліотечними класифікаціями. Воно допомагає усвідомити основні принципи розподілу документів за темами та оволодіти навичками тематичного пошуку.

МЕТАЛОЗНАВСТВО ЧОРНИХ МЕТАЛІВ І СПЛАВІВ	
МЕТАЛОЗНАВСТВО ЗАЛІЗА ТА ЙОГО СПЛАВІВ	
• МЕТАЛОЗНАВСТВО ЧАВУНУ	
Всі підпорядковані рубрики	
<p>Під індексом К222 та його підрозділами з поділом плану розташування 02-07 і 09 збирається також література зі сталі, в том числі з вуглецевої.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сталь – металознавство • Сталь • Сталь – структура • Сталь – властивості • Сталь – будівельна • Сталь – арматура • Сталь – низькотемпературна • Сталь – крилостійка • Сталь – жаростійка • Сталь – електротехнічна • Сталь – інструментальна • Сталь – для постійних магнітів • Сталь – трансформаторна • Сталь – немагнітна • Сталь – корозійостійка • Сталь – конструкційна 	
<p>УДК</p> <ul style="list-style-type: none"> • 620.18 Дослідження структури матеріалів. Металографія. Дослідження металоїдів (неметалів) <p>див. також:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 669.14 Сплави заліза з вуглецем (крім чавуну). Сталь загалом • 669.14.017 Металознавство сталі • 669.14.017.620-17 Властивості сталі • 669.14.017.620.18 Структура сталі • 669.14.018.29 Конструкційні сталі • 669.14.018.291 Будівельні сталі. Арматурні сталі • 669.14.018.4 Жаростійкі сталі • 669.14.018.41 Низькотемпературні сталі • 669.14.018.44 Крилостійкі сталі • 669.14.018.5 Електротехнічні сталі • 669.14.018.524 Інструментальні сталі • 669.14.018.582 Сталі для постійних магнітів • 669.14.018.583 Сталі для генераторів постійного струму. Трансформаторні сталі • 669.14.018.584 Немагнітні сталі • 669.14.018.8 Корозійостійкі сталі. Нержавіючі сталі 	

Рис. 5. Рубрика тематичного навігатора «Металознавство заліза та його сплавів»

Отже, кожний внесений термін АПП з відповідним індексом УДК є додатковою точкою доступу до електронного каталогу, фіксованим зв'язком між двома класифікаціями. Класифікаційні рішення, закріплені за описом рубрики, забезпечують уніфікацію і одноманітність при подальшому аналітико-синтетичному опрацюванні документів, а також чітку організацію інформаційного ресурсу бібліотеки, що гарантує можливість конкретизації запиту і отримання точного, релевантного результату пошуку за тематичним навігатором НБУВ.

Необхідно виокремити ще один напрям роботи з систематичною частиною скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ – доопрацювання рубрик, зокрема, оснащення їх належним методичним апаратом. Насамперед це стосується досить нового розділу «А Загальнонаукове і міждисциплінарне знання», який перебуває на стадії розроблення. Так, у рубрику «А4 Системні дослідження» внесено низку додаткових заголовків, які уточнюють тематичний зміст рубрики, а також посилання до галузевих розділів, під якими збираються документи галузевого характеру, що висвітлюють певний аспект теми або предмета:

А4 Системні дослідження

безпека систем; види та типи систем; загальна теорія систем; синергетика; систематика; системний аналіз; системотехніка; спеціалізовані теорії систем; теорія великих систем; теорія самоорганізації.

Теорія систем, системотехніка, системологія, теорія складних систем див. 3813 Системний аналіз. Автоматичні системи регулювання, контролю, керування див. 3965 Автоматика. Типи автоматичних систем див. 3965.1/9. Телемеханічні системи див. 3968 Телемеханіка. Обчислювальні системи див. 3970.2 Обчислювальні системи (ОС). Інформаційні системи див. 3970.4 Інформаційні системи та технології. Інтелектуальні системи див. 3970.5. Системи оброблення даних див. 3970.6. Спеціалізовані обчислювальні системи див. 3970.7.

УДК 001.8 Методологія

Доопрацювання розділу «А Загальнонаукове і міждисциплінарне знання» є актуальним з огляду на інтеграційний характер сучасної науки. Це один з найважчих процесів розроблення та удосконалення рубрик. Його складність пов'язана з визначенням зв'язків та єдності між різними галузями наукового знання.

Таким чином, структурні елементи скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ виступають взаємопов'язаними компонентами лінгвістичного забез-

печення бібліотечно-інформаційної системи наукової бібліотеки. Жоден з них не може вважатися другорядним. Розвиток, удосконалення будь-якого з них сприяє підвищенню ефективності роботи автоматизованої пошукової системи бібліотеки. Постійне удосконалення усіх складників скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ як структурних елементів інформаційно-пошукової мови класифікаційного типу дає змогу методичній підтримці бібліотечно-інформаційної системи перебувати в актуальному стані. Актуалізація наукового змісту розділів і підрозділів систематичної частини скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ передбачає:

- подальшу деталізацію рубрик і підрубрик у зв'язку з накопиченням документів відповідної тематики;
- внесення додаткових термінів АПП для уточнення змісту рубрик;
- ухвалення методичних рішень щодо визначення місця у класифікаційній низці нових понять згідно з відкриттями, напрямками розвитку науки, техніки, галузей промисловості, соціального життя тощо;
- удосконалення методичного апарату рубрик шляхом внесення змін і доповнень;
- внесення відповідних індексів УДК до заголовків рубрик скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ та термінів АПП з метою фіксування зв'язків між двома класифікаціями;
- фіксування за допомогою термінів АПП ухвалених класифікаційних рішень (у складних випадках систематизації) для забезпечення уніфікації та одноманітності подальшого аналітико-синтетичного опрацювання документів.

Висновки. База даних «Скорочений варіант Рубрикатора НБУВ для наукової бібліотеки» регулярно оновлюється і доповнюється. Відповідно, змін нових рубрик, термінів АПП, індексів УДК, методичних вказівок зазнає і тематичний навігатор НБУВ – потужний та зручний засіб навігації якісно нового рівня, який забезпечує тематичний доступ до інформаційних ресурсів НБУВ і швидкий перехід з рубрики до бібліографічної бази даних з формуванням переліку бібліографічних записів документів відповідної тематики.

База даних «Скорочений варіант Рубрикатора НБУВ для наукової бібліотеки» є високотехнологічним складником інноваційної бібліотечної технології, важливим елементом бібліотечно-інформаційної системи, яка підносить ефек-

тивність роботи користувачів з інформаційним ресурсом, рівень використання документальних фондів бібліотеки, покращує зручність, надійність, оперативність доступу до електронного каталогу бібліотеки, а також релевантність отриманого результату інтелектуального пошуку.

Актуалізація рубрик тематичного навігатора НБУВ, їх постійне удосконалення і доповнення розширюють рамки використання бібліотечної ієрархії, за якою упорядковано інформаційний ресурс бібліотеки, для тематичного пошуку документів в електронному каталозі НБУВ та їх наукового опрацювання.

Список бібліографічних посилань

1. Гиляревский Р. С., Шапкин А. В., Белоозеров В. Н. *Рубрикатор как инструмент информационной навигации*. СПб.: Профессия, 2008. 352 с.
2. Зайцева Е. М. Лингвистическое обеспечение автоматизированных библиотечно-информационных систем: современные требования и направления развития. *Научные и технические библиотеки*. 2000. № 3. С. 54–57.
3. Лобузина К. *Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності*. Київ, 2012. 375 с.
4. Лобузина К. В., Клочок А. Г. Електронний каталог НБУВ: проблеми адаптації до умов сучасного інформаційного середовища. *Бібл. вісник*. 2011. № 4. С. 3–10.
5. Лобузина К. В., Галицька С. В., Орешина Н. В. Удосконалення рубрикатора наукової бібліотеки як лінгвістичної основи пошукової інформаційно-комунікативної системи. *Наукові праці НБУВ*. 2016. № 44. С. 448–460.
6. Лобузина К. В., Галицька С. В., Орешина Н. В. Формування системи відповідності між Рубрикатором НБУВ і УДК в електронному каталозі. *Бібл. вісник*. 2018. № 4. С. 10–14.
7. *Рубрикатор НБУВ. Скорочений варіант* / К. В. Лобузина, С. В. Галицька, Н. Я. Зайченко, Т. С. Медвідь, Н. В. Орешина, І. П. Перенесієнко, О. Г. Сандул ; відп. ред. К. В. Лобузина ; НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. Київ, 2016. 570 с.

References

1. Gilarevskii, R. S., Shapkin A. V. & Beloozerov V. N. (2008). *Rubrikator kak instrument informatsionnoi navigatsii* [Rubricator as an information navigation tool]. St. Petersburg, Russia: Professia. [In Russian].
2. Zaitseva, E. M. (2000). Lingvisticheskoe obespechenie avtomatizirovannykh bibliotечно-informatsionnykh sistem: sovremennye trebovaniya i napravleniya razvitiya [Linguistic support of automated library information systems]. *Nauchnye i Tekhnicheskie Biblioteki*, 3, 54-57. [In Russian].
3. Lobuzina, K. V. (2012). *Tekhnologii orhanizatsii znannievnykh resursiv u bibliotечно-informatsiinii diialnosti* [Technologies of organizing knowledge resources in library and information activities]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
4. Lobuzina, K. V. & Klochok, A. H. (2011). *Elektronnyi katalog Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho: problemy adaptatsii do umov suchasnoho informatsiinoho sere-dovyshcha* [The electronic catalog of Vernadsky National Library of Ukraine: Problems of adaptation to the modern information environment]. *Bibliotечnyi Visnyk*, 4, 3-10. [In Ukrainian].

5. Lobuzina, K. V., Halytska, S. V. & Orieshyna, N. V. (2016). Udoshkonalennia rubrykatora naukovoï biblioteki yak lnhvistychnoi osnovy poshukovoï informatsiino-komunikatyvnoi systemy [Improvement of the nomenclature of the scientific library as a linguistic basis of the search information and communicative system]. In *Naukovi Pratsi Nacionalnoi Biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 44, 448-460. [In Ukrainian].

6. Lobuzina, K. V., Halytska, S. V. & Orieshyna, N. V. (2018). Formuvannia systemy vidpovidnosti mizh Rubrikatorom NBUV i

UDK v elektronnomu katalozi [Formation of the correspondence system between the Rubrikator NBUV and UDC in the electronic catalog]. *Bibliotechnyi Visnyk*, 4, 10-14. [In Ukrainian].

7. Lobuzina, K. V., Halytska, S. V., Zaichenko, N. Ya., Medvid, T. S., Orieshyna, N. V., Perenesiienko, I. P. & Sandul, O. H. (2016). *Rubrykator Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. Skorochenyi variant* [The Rubricator of the Vernadsky National Library of Ukraine. Short version]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

Svitlana Halytska,

Researcher, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7902-8580>,

Department of integrated processing of documents, Vernadsky National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

Nataliia Orieshyna,

Junior Researcher, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0432-5166>,

Department of integrated processing of documents, Vernadsky National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

UPDATING THE HEADINGS OF THE OF THE THEMATIC NAVIGATOR OF VERNADSKY NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE

The article deals with the issues of improving the linguistic resources of the library search engine. It is emphasized the importance of updating its own classification system of the library, which makes it possible to realize objective access to the resources of the library fund through the online interface of the electronic catalog. It was clarified that «The shortened version of the NBUV sectional section for a scientific library» is an important element of the library information system, which determines the efficiency of users, the high level of use of library documents and the relevance of the result of intellectual search.

К е у о r d s: Abridged version of the Vernadsky National Library of Ukraine sectional catalog, electronic catalog, thematic navigator, subject search.

Vernadsky National Library of Ukraine

3, Holosiivskyi ave, Kyiv, 030039, Ukraine

e-mail: galizkaya@nbuv.gov.ua

e-mail: n.oreshina@gmail.com

Стаття надійшла до редакції 21.07.2020 р.